

2025/889

13.5.2025

SKLEP SVETA (SZVP) 2025/889

z dne 12. maja 2025

o podpori evropski mreži neodvisnih možganskih trustov za neširjenje orožja in razoroževanje

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji ter zlasti člena 28(1) in člena 31(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 12. decembra 2003 sprejel strategijo EU proti širjenju orožja za množično uničevanje.
- (2) Svet je 19. novembra 2018 sprejel strategijo EU zoper nedovoljeno strelno orožje, osebno in lahko orožje ter pripadajoče strelivo z naslovom „Zaščita orožja, varnost za državljane“.
- (3) Svet je 8. decembra 2008 sprejel sklepe in dokument z naslovom „Nove smernice za ukrepanje Evropske unije proti širjenju orožja za množično uničevanje in njegovih izstrelitvenih sistemov“, v katerih poudarja, da bi se pri ukrepanju Unije proti širjenju orožja lahko oprli na nevladno mrežo za neširjenje orožja, v kateri sodelujejo ustanove za zunanjo politiko in raziskovalni centri, specializirani za strateška področja Unije, pa tudi na koristne mreže, ki že delujejo. V takšno mrežo bi lahko vključili institucije v tretjih državah.
- (4) Svet je 26. julija 2010 sprejel Sklep 2010/430/SZVP⁽¹⁾, s katerim je bila ustanovljena evropska mreža neodvisnih skupin možganskih trustov in je bilo določeno, da je za tehnično izvajanje navedenega sklepa pristojen konzorcij EU za neširjenje orožja (v nadaljnjem besedilu: konzorcij). Temu sklepu so sledili sklepi Sveta 2014/129/SZVP⁽²⁾, (SZVP) 2017/632⁽³⁾, (SZVP) 2017/1195⁽⁴⁾, (SZVP) 2018/299⁽⁵⁾, (SZVP) 2021/648⁽⁶⁾ in (SZVP) 2022/597⁽⁷⁾, s katerimi se podpirajo dejavnosti evropske mreže neodvisnih možganskih trustov za neširjenje orožja in razoroževanje.

⁽¹⁾ Sklep Sveta 2010/430/SZVP z dne 26. julija 2010 o ustanovitvi evropske mreže neodvisnih skupin možganskih trustov o neširjenju orožja za podporo pri izvajanju strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje (UL L 202, 4.8.2010, str. 5, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2010/430/oj>).

⁽²⁾ Sklep Sveta 2014/129/SZVP z dne 10. marca 2014 o spodbujanju evropske mreže neodvisnih skupin možganskih trustov za neširjenje orožja, v podporo izvajanju strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje (UL L 71, 12.3.2014, str. 3, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2014/129\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2014/129(1)/oj)).

⁽³⁾ Sklep Sveta (SZVP) 2017/632 z dne 3. aprila 2017 o spremembi Sklepa 2014/129/SZVP o spodbujanju evropske mreže neodvisnih skupin možganskih trustov za neširjenje orožja, v podporo izvajanju strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje (UL L 90, 4.4.2017, str. 10, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2017/632/oj>).

⁽⁴⁾ Sklep Sveta (SZVP) 2017/1195 z dne 4. julija 2017 o spremembi Sklepa 2014/129/SZVP o spodbujanju evropske mreže neodvisnih skupin možganskih trustov za neširjenje orožja, v podporo izvajanju strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje (UL L 172, 5.7.2017, str. 14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2017/1195/oj>).

⁽⁵⁾ Sklep Sveta (SZVP) 2018/299 z dne 26. februarja 2018 o spodbujanju evropske mreže neodvisnih možganskih trustov za neširjenje orožja in razoroževanje v podporo izvajanju strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje (UL L 56, 28.2.2018, str. 46, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2018/299/oj>).

⁽⁶⁾ Sklep Sveta (SZVP) 2021/648 z dne 16. aprila 2021 o spremembi Sklepa (SZVP) 2018/299 o spodbujanju evropske mreže neodvisnih možganskih trustov za neširjenje orožja in razoroževanje v podporo izvajanju strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje (UL L 133, 20.4.2021, str. 57, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/648/oj>).

⁽⁷⁾ Sklep Sveta (SZVP) 2022/597 z dne 11. aprila 2022 o spodbujanju evropske mreže neodvisnih možganskih trustov za neširjenje orožja in razoroževanje (UL L 114, 12.4.2022, str. 75, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/597/oj>).

- (5) Izbira konzorcija kot edinega prejemnika donacije je v tem primeru upravičena, saj Unija ob podpori svojih držav članic želi, da konzorcij še naprej plodno sodeluje z evropsko mrežo neodvisnih možganskih trustov o neširjenju orožja. Konzorcij upravlja šest možganskih trustov ter se opira na vzpostavljeno mrežo, ki jo sestavlja več kot 100 možganskih, raziskovalnih centrov in univerzitetnih oddelkov, v katerih so zbrani skoraj vsi nevladni strokovnjaki za neširjenje orožja in razoroževanje v Uniji, vključno s subjekti v vseh državah članicah –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. Da bi pripomogli k boljšemu izvajanju strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje in strategije EU zoper nedovoljeno strelno orožje, osebno in lahko orožje ter pripadajoče strelivo, se nadaljuje podpora dejavnostim evropske mreže neodvisnih možganskih trustov za neširjenje orožja in razoroževanje, s čimer se prispeva k uresničitvi naslednjih ciljev:

- (a) v civilni družbi ter zlasti med strokovnjaki, raziskovalci in akademiki spodbuditi raziskave in razpravo o politiki in varnosti v zvezi z ukrepi za preprečevanje širjenja orožja za množično uničevanje in njegovih izstrelitvenih sistemov ter konvencionalnega orožja, vključno z nadzorom nad njegovim izvozom, ter za boj proti širjenju tega orožja;
- (b) udeležencem ustreznih pripravljalnih teles Sveta omogočiti, da se z evropsko mrežo neodvisnih možganskih trustov za neširjenje orožja in razoroževanje posvetujejo o vprašanjih iz točke (a);
- (c) podpirati razmislek in odločanje v Svetu o vprašanjih iz točke (a), zlasti s pripravo poročil, priporočil ali obojih za visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (v nadaljnjem besedilu: visoki predstavnik) in državam članicam;
- (d) prispevati k večji ozaveščenosti tretjih držav o izzivih, povezanih s širjenjem orožja in razoroževanjem, in izpostaviti potrebo po tem, da se obravnavajo v sodelovanju z Unijo, tudi v okviru večstranskih forumov;
- (e) prispevati k razvoju strokovnega znanja in institucionalnih zmogljivosti v zvezi z vprašanji iz točke (a) v okviru možganskih trustov in vlad v Uniji in tretjih državah, vključno z okrepljenim izobraževanjem, boljšim ozaveščanjem mlajših generacij ter spodbujanjem naslednje generacije raziskovalcev in delavcev na tem področju, zlasti žensk.

2. Projekt, ki ga bo podprla Unija, vključuje naslednje posebne dejavnosti:

- (a) organizacijo letnih konferenc vsako koledarsko leto;
- (b) organizacijo letnih posvetovalnih srečanj vsako koledarsko leto;
- (c) organizacijo *ad hoc* seminarjev, spremljevalnih dogodkov in strokovnih informativnih sestankov;
- (d) objavo dokumentov o politikah;
- (e) spodbujanje in krepitev izobraževanja prek infrastrukture in tečajev za e-učenje, vozlišča za učne vire in tečaja usposabljanja za ozaveščanje o širjenju orožja;
- (f) spodbujanje vprašanj, povezanih z neširjenjem orožja in razoroževanjem, za mlade ženske in naslednjo generacijo prek programa pripravništva ter pobude Mlade ženske in naslednja generacija;
- (g) letne obiske udeležencev programa Združenih narodov za strokovnjake na področju razoroževanja v Bruslju;
- (h) ozaveščanje in komunikacijo, vključno z upravljanjem spletnega mesta konzorcija EU za neširjenje orožja (v nadaljnjem besedilu: konzorcij) in platforme mreže, ter produkcijo poddaje.

Projekt je podrobno opisan v Prilogi.

Člen 2

1. Za izvajanje tega sklepa je odgovoren visoki predstavnik.

2. Za tehnično izvajanje dejavnosti iz člena 1(2) je pristojen konzorcij, ki ga sestavljajo Fundacija za strateške raziskave (FRS), Mirovni raziskovalni inštitut v Frankfurtu (PRIF), Mednarodni inštitut za strateške študije za Evropo (IISS Europe), Mednarodni mirovni raziskovalni inštitut v Stockholmu (SIPRI), Inštitut za mednarodne zadeve v Rimu (IAI) ter Center za razoroževanje in neširjenje orožja na Dunaju (VCDNP).
3. Konzorcij opravlja tehnično izvajanje dejavnosti iz člena 1(2) pod pristojnostjo visokega predstavnika. Visoki predstavnik v ta namen s konzorcijem sklene potrebne dogovore.
4. Države članice in Evropska služba za zunanje delovanje v skladu s politikami Unije predlagajo prednostne naloge in vprašanja, vredna posebne pozornosti, ki naj bi se preučila v okviru raziskovalnih programov konzorcija ter obravnavala v delovnih dokumentih in na seminarjih.

Člen 3

1. Referenčni finančni znesek za izvajanje projekta, ki zajema dejavnosti iz člena 1(2), znaša 4 500 000 EUR.
2. Izdatki, financirani z referenčnim zneskom iz odstavka 1, se upravljajo v skladu s postopki in pravili, ki veljajo za proračun Unije.
3. Komisija nadzira pravilno upravljanje izdatka, določenega v odstavku 1. V ta namen s konzorcijem sklene sporazum o dodelitvi nepovratnih sredstev. V njem je določeno, da konzorcij zagotovi prepoznavnost prispevka Unije, ki je ustrezna glede na njegov obseg.
4. Komisija si prizadeva skleniti sporazum iz odstavka 3 čim prej po začetku veljavnosti tega sklepa. Če ima v tem postopku kakršne koli težave, o tem obvesti Svet, obvesti pa ga tudi o datumu sklenitve sporazuma.

Člen 4

1. Visoki predstavnik o izvajanju tega sklepa poroča Svetu z rednimi poročili, ki jih pripravi konzorcij. Ta poročila so podlaga za vrednotenje, ki ga izvede Svet.
2. Komisija poroča o finančnih vidikih projekta iz člena 1(2).

Člen 5

1. Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.
2. Ta sklep preneha veljati 36 mesecev po datumu sklenitve sporazuma iz člena 3(3). Če tak sporazum v tem času ni sklenjen, pa preneha veljati šest mesecev po sprejetju.

V Bruslju, 12. maja 2025

Za Svet
predsednica
B. NOWACKA

PRILOGA

PROJEKTNI DOKUMENT

KONZORCIJ EU ZA NEŠIRJENJE OROŽJA IN RAZOROŽEVANJE (PETA FAZA)

Svet Evropske unije je ustanovil konzorcij EU za neširjenje orožja in razoroževanje (v nadaljnjem besedilu: konzorcij) s ciljem, da bi vzpostavili evropsko mrežo neodvisnih možganskih trustov za spodbujanje političnega in varnostnega dialoga ter dolgoročno razpravo o ukrepih za boj proti širjenju orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev. Ta dialog in razprava zajemata tudi vprašanja, povezana s konvencionalnim orožjem, vključno z osebnim in lahkim orožjem. Podpora za projekt, ki jo je EU leta 2010 vzpostavila s Sklepom Sveta EU 2010/430/SZVP, je bila podaljšana za nadaljnje tri faze leta 2014 (s Sklepom Sveta EU 2014/129/SZVP), leta 2018 (s Sklepom Sveta EU (SZVP) 2018/299) in leta 2022 (s Sklepom Sveta EU (SZVP) 2022/597). Izvajanje četrte faze se bo zaključilo maja 2025.

Konzorcij trenutno sestavljajo Fundacija za strateške raziskave (FRS), Inštitut za mednarodne zadeve v Rimu (IAI), Mednarodni inštitut za strateške študije Evropa (IISS-Europe), Mirovni raziskovalni inštitut v Frankfurtu (PRIF), Mednarodni mirovni raziskovalni inštitut v Stockholmu (SIPRI) ter Center za razoroževanje in neširjenje orožja na Dunaju (VCDNP). Mreža se je z leti razširila na 116 članov, med katerimi so možganski trusti, raziskovalna središča in univerzitetni oddelki iz vseh držav članic EU in trenutno sedmih drugih držav (Gruzije, Norveške, Srbije, Švice, Turčije, Ukrajine, Združenega kraljestva).

Vloga konzorcija je usklajevanje in spodbujanje mreže ter dajanje njenega strokovnega znanja na voljo EU, da bi prispevali k razpravi ustreznih organov EU o politikah na področju neširjenja orožja, nadzora nad izvozom orožja in razoroževanja ter zagotovili zamisli, analize in priporočila. Konzorcij to nalogo opravlja z različnimi dejavnostmi, med drugim z mednarodnimi konferencami in srečanji, izobraževalnimi dejavnostmi, publikacijami in ozaveščanjem. V četrti fazi projekta je konzorcij razširil svoj obseg dela, da bi omogočil krepitev zmogljivosti, ozaveščenosti in priložnosti na področju neširjenja orožja, nadzora nad orožjem (izvozom orožja) in razoroževanja pri naslednji generaciji akterjev in akademikov. Posebej se je posvetil večjemu vključevanju žensk na tem področju. Poleg tega se je prednostno lotil tudi krepitev ozaveščenosti in zmogljivosti na naravoslovnem področju glede varnostnih vprašanj ter združevanja ustreznega strokovnega znanja s tistimi, ki se ukvarjajo z neširjenjem orožja, nadzorom nad orožjem (izvozom orožja) in razoroževanjem. To je postalo še posebej pomembno zaradi hitrega razvoja na področju nastajajočih tehnologij.

Zaradi stalnega razvoja dogodkov in izzivov na področju neširjenja orožja, nadzora nad orožjem (izvozom orožja) in razoroževanja je delo konzorcija in mreže v zvezi z organizacijo srečanj, raziskavami in ozaveščanjem še posebej pomembno za EU in njene države članice. Na podlagi dela, opravljenega v prejšnjih fazah projekta, naj bi v peti fazi konzorcija, kot je predstavljena v tem dokumentu, razmislili o tem, kako bi lahko dejavnosti konzorcija in mreže še naprej prispevale k delu EU na tem pomembnem področju ter dodatno okrepile njegov globalni vpliv s povečanjem sodelovanja z vladami, raziskovalnimi središči, izobraževalnimi zavodi in občinstvom (vključno z mlajšo generacijo) v drugih regijah. Dejavnosti bodo podlaga za politične razprave v Evropi in po svetu, krepitev vzpostavljanja omrežij in sodelovanja na področju raziskav, spodbujanje izobraževanja o neširjenju orožja in razoroževanju ter krepitev zmogljivosti in strokovnega znanja v EU in zunaj nje.

1. Splošno upravljanje

SIPRI bo v okviru splošnega upravljanja še naprej nadzoroval in usklajeval dejavnosti konzorcija in evropske mreže neodvisnih možganskih trustov za neširjenje orožja in razoroževanje (v nadaljnjem besedilu: mreža), tudi z organizacijo sestankov usmerjevalnega odbora ob sodelovanju predstavnikov Evropske službe za zunanje delovanje (ESZD), Evropske komisije in konzorcija ter izpolnjevanjem obveznosti poročanja. To vključuje upravljanje in posodabljanje obstoječe mreže neodvisnih možganskih trustov, pa tudi nadaljnjo širitev raznolikosti mreže v smislu akademskih disciplin in geografskih območij, zagotavljanje perspektiv za ženske in mlade ter razpoložljivosti strokovnega znanja o enakosti spolov znotraj mreže, s posebnim poudarkom na okrepljenem sodelovanju s subjekti v vzhodni in jugovzhodni Evropi ter subjekti iz naravoslovnih in tehničnih ved. Sodelovanje v okviru mreže bo vključevalo tudi spodbujanje in izmenjavo praks, ki upoštevajo raznolikost in so usmerjene v vključevanje, v okviru mreže ter na področju neširjenja orožja in razoroževanja na splošno.

Okvir splošnega upravljanja zajema tudi čas za vse člane konzorcija, da opravljajo splošne naloge upravljanja (na primer udeležba na usklajevalnih sestankih, predložitev prispevkov koordinatorju), vključuje pa še stroške v zvezi s prepoznavnostjo, med drugim predstavljanje konzorcija na mednarodnih dogodkih. Predstavniki članov konzorcija, ESZD in

Evropske komisije bodo v okviru funkcije programskega odbora konzorcija prav tako še naprej prispevali k vsebini in organizaciji letne konference in drugih projektov (npr. posvetovalnega sestanka, serije publikacij in priložnostnih seminarjev).

2. Opis komponent projekta

Za vse komponente projekta veljajo naslednji medsektorski cilji:

- zagotavljanje enakosti spolov in geografske raznolikosti pri vseh dejavnostih
- podpora naslednji generaciji strokovnjakov za neširjenje orožja in razoroževanje
- nadaljnje izboljšanje interdisciplinarnih raziskav, sodelovanja in izobraževanja med naravoslovnimi in družboslovnimi vedami s povečanjem obsega naravoslovnih in tehničnih ustanov znotraj mreže ter s krepitvijo sodelovanja naravoslovnih in tehničnih znanosti v dejavnostih konzorcija ter
- razširitev partnerstev, ozaveščanja in krepitve zmogljivosti na mreže, ustanove in strokovnjake v različnih regijah po vsem svetu, npr. z organizacijo priložnostnih seminarjev v drugih regijah in sodelovanjem na njih, z omogočanjem pripravništva in organizacijo tečajev ozaveščanja o širjenju orožja za neevropske državljane, tudi s svetovnega juga, s prirejanjem skupnih spremljevalnih dogodkov in vključevanjem neevropskih govornikov na takšne dogodke, s prevajanjem tečajev e-učenja in s povečanjem raznolikosti učnih virov, ki so na voljo na spletnem mestu konzorcija.

2.1 Organizacija letne konference o neširjenju orožja in razoroževanju (nosilec: IAI)

Namen in opis komponente projekta

Letne konference se bodo udeležili vladni strokovnjaki, neodvisni možganski trusti in drugi akademski strokovnjaki iz EU, pridruženih držav in tretjih držav, ki bodo razpravljali in odločali o nadaljnjih ukrepih za preprečevanje širjenja orožja za množično uničevanje in njegovih izstrelitvenih sistemov ter o medsebojno povezanih ciljih razoroževanja, obravnavali pa bodo tudi izzive v zvezi s konvencionalnim orožjem, vključno s preprečevanjem nedovoljene trgovine z osebnim in lahkim orožjem ter pripadajočim strelivom in onemogočanjem čezmerne kopičenja tega orožja in streliva, ter v zvezi s povezanimi tveganji in priložnostmi, ki jih prinašajo nove tehnologije.

Ta dejavnost bo v peti fazi (2025–2028) zajemala organizacijo ene konference na leto. Konzorcij si prizadeva organizirati konferenco s fizično udeležbo, katere del bi se lahko prenašal v živo. Poleg tega:

- letna srečanja mreže bodo potekala s fizično udeležbo (vzporedno z letno konferenco) ali v virtualni obliki;
- srečanje „naslednje generacije“ bo organizirano vzporedno z letno konferenco in bo povezano z drugimi dejavnostmi, pri katerih bodo sodelovali mladi strokovnjaki (glej razdelek 2.6 tega dokumenta);
- mentoriranci in mentorji iz programa mentorstva konzorcija bodo povabljeni k sodelovanju na konferenci in na ločenih srečanjih, organiziranih ob robu konference, da bi izkoristili njihovo fizično prisotnost.

Rezultati komponente projekta

- Nadaljnja organizacija velike mednarodne konference o neširjenju orožja in razoroževanju pod evropskim vodstvom, ki bo tudi v prihodnje ključni dogodek za spodbujanje strateške razprave o ukrepih za preprečevanje širjenja orožja za množično uničevanje in njegovih izstrelitvenih sistemov in medsebojno povezanih ciljev razoroževanja ter za obravnavo izzivov v zvezi s konvencionalnim orožjem, vključno s preprečevanjem nedovoljene trgovine z osebnim in lahkim orožjem ter pripadajočim strelivom in onemogočanjem čezmerne kopičenja tega orožja in streliva, pa tudi s tem povezanimi tveganji in priložnostmi, ki jih prinašajo nove tehnologije.
- Boljša prepoznavnost in poznavanje politik Unije na področju neširjenja orožja za množično uničevanje ter osebnega in lahkega orožja in ukrepanja na področju kemične, biološke, radiološke in jedrske varnosti med vladnimi uradniki, akademiki in civilno družbo tretjih držav.
- Spodbujanje vlog mreže in Unije na tem področju.

- Okrepitev strokovnega znanja o neširjenju orožja, nadzoru nad orožjem (izvozom orožja) in razoroževanju, zlasti v državah, v katerih to znanje ni zadostno, vključno s tretjimi državami, ob poudarku na podpori naslednji generaciji.
- Priprava priporočil za ukrepanje, ki bi pospešila izvajanje strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje in strategije EU SALW ter ustvarila koristno podlago za ukrepe na področju preprečevanja širjenja orožja in ukrepe v zvezi s konvencionalnim orožjem, ki jih izvajata Unija in mednarodna skupnost.
- Izboljšanje ozaveščenosti in znanja v institucijah Unije, državah članicah, civilni družbi in tretjih državah o nevarnostih, povezanih z orožjem za množično uničevanje in njegovimi izstrelitvenimi sistemi, tako da bo mogoče te nevarnosti bolje predvideti.

2.2 Organizacija letnega posvetovalnega sestanka o neširjenju orožja in razoroževanju (nosilec: FRS)

Namen in opis komponente projekta

Razprava v okviru posvetovalnih sestankov, ob udeležbi predstavnikov EU, držav članic in nevladnih strokovnjakov, o kratkoročnih in srednjeročnih izzivih Unije na področju neširjenja orožja in razoroževanja, zlasti kar zadeva orožje za množično uničevanje in njegove izstrelitvene sisteme, konvencionalno orožje, vključno z osebnim in lahkim orožjem, ter nove vrste orožja in izstrelitvenih sistemov, in iskanje rešitev za navedene izzive.

Ta dejavnost bo v peti fazi projekta zajemala organizacijo enega posvetovalnega sestanka na leto, razdeljenega na dva dela, pri čemer se na vsakem izmed njih obravnavajo vprašanja, povezana s CONOP in COARM, ter pripravo s tem povezanih poročil in/ali priporočil. Dnevni redi teh dogodkov bodo pripravljene v tesnem sodelovanju z ESZD in delovnimi skupinami Sveta za SZVP, pristojnima za neširjenje orožja in razoroževanje (CONOP) oziroma izvoz konvencionalnega orožja (COARM). Po potrebi bodo opravljena posvetovanja tudi z drugimi organi (npr. projektno skupino ESZD za veselje). Konkretno:

- Letni posvetovalni sestanek bo trajal največ dva dneva ter bo razdeljen na sejo CONOP in sejo COARM. Sestanek oziroma vsake izmed sej CONOP oziroma COARM se bo predvidoma fizično udeležilo do 50 posameznikov iz evropskih možganskih trustov, držav članic EU in institucij EU, specializiranih za vprašanja razoroževanja in neširjenja orožja za množično uničevanje ter za vprašanja konvencionalnega orožja, vključno z osebnim in lahkim orožjem, pa tudi novih tehnologij.
- Posvetovalni sestanek bo potekal v fizični obliki, da bi čim bolj povečali izmenjave med udeleženci.

Rezultati komponente projekta

- Izmenjava informacij in analiz v zvezi s trenutnimi trendi širjenja orožja med političnimi akterji in nevladnimi strokovnjaki iz držav članic ter strokovnim osebjem ESZD in drugih institucij Unije.
- Razprava o najboljših načinih in sredstvih za izvajanje politik Unije proti širjenju orožja.
- Uniji se zagotovijo konstruktivne pripombe neodvisnih evropskih možganskih trustov glede njene strategije proti širjenju orožja za množično uničevanje ter strategije SALW, hkrati pa se raziskovalcem zagotovijo predlogi akterjev glede najpomembnejših strateških vprašanj, v zvezi s katerimi so potrebne nadaljnje raziskave.
- Opredelitev pomembnih vprašanj s področja neširjenja orožja, nadzora nad izvozom orožja in razoroževanja ter preučitev rešitev za s tem povezane izzive.
- Priprava strateških poročil in sklopa priporočil za ukrepanje, ki se predložijo predstavnikom VP.

2.3 Organizacija priložnostnih seminarjev, spremljevalnih dogodkov in strokovnih poročil

Namen in opis komponente projekta

Seminarji so namenjeni priložnostnemu posvetovanju med mrežo, Unijo in njenimi državami članicami, tako za pregledovanje perspektiv/ozaveščanje kot za obravnavo nujnih vprašanj v zvezi s politično agendo. Dogodki so priložnost, da se mreži, državam članicam in institucijam EU omogoči doseganje ciljnega občinstva v Uniji in zunaj nje. Dopolnjujejo jih pisna in ustna strokovna poročila za EU in ustrezne organe EU o vseh vprašanih neširjenja orožja, nadzora nad orožjem (izvozom orožja) in razoroževanja ter spremljevalni dogodki, organizirani na ključnih mednarodnih forumih, kot so Generalna skupščina ZN in srečanja držav pogodbenic mednarodnih pogodb ali večjih konferenc o neširjenju orožja in razoroževanju.

Projekt predvideva organizacijo največ devetih priložnostnih strokovnih seminarjev ali spremljevalnih dogodkov ter pripravo s tem povezanega pisnega poročila. V peti fazi:

- Seminarji bodo organizirani v fizični, virtualni ali hibridni obliki.
- V okviru organizacije seminarjev bo ustreznim strokovnjakom, povezanim z mrežo, konzorcijem ali po potrebi drugimi institucijami, naročeno *ad hoc* pisno poročilo. Ta poročila bodo razposlana pred seminarjem kot referenčni dokument ali pa bodo vsebovala pregled ključnih spoznanj.
- ESZD lahko namesto pisnega poročila zahteva tudi samostojne dopise na temo priložnostnega seminarja.
- Poleg tega projekt predvideva ustna (v virtualni ali fizični obliki) poročila za EU, pa tudi CONOP, COARM in po potrebi druge organe EU, ki jih pripravijo strokovnjaki, povezani s člani mreže ali konzorcija ter na zahtevo ESZD.
- Spremljevalne dogodke na mednarodnih forumih organizira konzorcij v fizični ali hibridni obliki.

Rezultati komponente projekta

- Izmenjava analiz in preučevanje rešitev v zvezi s trenutnimi izzivi na področju neširjenja orožja, nadzora nad orožjem (izvozom orožja) in razoroževanja med političnimi akterji in nevladnimi strokovnjaki iz držav članic ter strokovnim osebjem ESZD in drugih institucij Unije.
- Opredelitev pomembnih vprašanj in trendov na področju neširjenja orožja in razoroževanja.
- Priprava strateških poročil in sklopa priporočil za ukrepanje, ki se predložijo predstavnikom VP. Ta poročila bodo poslana zadevnim institucijam Unije in državam članicam.
- Doseganje ciljnih skupin v Uniji in zunaj nje.
- Sodelovanje z vladami in raziskovalnimi središči zunaj Unije.

2.4 Objava strateških dokumentov EU o neširjenju orožja in razoroževanju (nosilec: SIPRI)

Namen in opis komponente projekta

Projekt predvideva pripravo in objavo najmanj 15 strateških dokumentov. Strateške dokumente bo naročil konzorcij, pripravljala pa jih bosta predvsem konzorcij ali mreža, da bi zagotovili uravnoteženo in raznoliko zastopanost stališč v smislu tematskega in regionalnega strokovnega znanja ter enakosti spolov. V niz strateških dokumentov bodo vključeni tudi prispevki strokovnjakov „naslednje generacije“. V njih bodo obravnavane teme, za katere je pristojen konzorcij. V vsakem dokumentu bodo predlagana priporočila/strateške možnosti. Vsi strateški dokumenti bodo objavljeni na spletnem mestu konzorcija.

Rezultati komponente projekta

- Okrepljen in celovit politični in varnostni dialog o ukrepih za preprečevanje širjenja orožja za množično uničevanje in njegovih izstrelitvenih sistemov, nadzor nad orožjem in razoroževanje, zlasti med strokovnjaki, raziskovalci in akademiki, pa tudi vladami.
- Več ozaveščenosti, poznavanja in razumevanja s strani deležnikov iz EU in zunaj nje, vključno s civilno družbo, evropsko mrežo neodvisnih možganskih trustov za neširjenje orožja, raziskovalci in vladami, kar zadeva vprašanja, povezana s politikami Unije na področju neširjenja orožja, nadzora nad izvozom orožja in razoroževanja.
- Zagotovitev političnih in/ali operativnih strateških možnosti VP, institucijam Unije in državam članicam.
- Prispevek k razvoju ukrepov za preprečevanje širjenja orožja, nadzor nad orožjem (izvozom orožja) in razoroževanje na ravni Unije na podlagi zamisli, informacij in analiz, ki temeljijo na širokem naboru trdnega strokovnega znanja, ki je na voljo v okviru mreže.

2.5 Spodbujanje in izboljšanje izobraževanja o neširjenju orožja in razoroževanju

Komponenta projekta zajema naslednje dejavnosti:

2.5.1 Stalno posodabljanje infrastrukture in tečajev e-učenja v okviru konzorcija (nosilec: PRIF)

Namen in opis dejavnosti projekta

Ta dejavnost bo osredotočena na razširjanje in uporabo orodja za e-učenje, razvitega v predhodnih fazah, po vsem svetu. Tečaj trenutno zajema 20 učnih enot o vseh pomembnih vprašanjih v zvezi z neširjenjem orožja in razoroževanjem. Peta faza se bo osredotočila na vzdrževanje, posodabljanje in širjenje dosega učnih enot platforme EU za e-učenje na področju neširjenja orožja in razoroževanja, tako da bo obenem ponujala različne jezikovne različice (prevedene s strani bodisi človeka bodisi umetne inteligence) ter razširila možnosti za sprejem, npr. z dodajanjem novih grafičnih ali interaktivnih elementov. Glede na tehnično razpoložljivost bodo vse učne enote predstavljene zvočno (poleg sedanjih animiranih poddaj, ki predstavljajo samo izbrane elemente) na podlagi govora, ustvarjenega z umetno inteligenco. Vseh 20 učnih enot se bo redno posodabljalo, da bi udeležencem zagotovili čim aktualnejša dejstva in številke.

Posebna pozornost bo ponovno namenjena dostopnosti, tj. nadgradnji za uporabnike z okvarami vida ali sluha. Z nadaljnjim ozaveščanjem in podpiranjem izobraževalnih zavodov se bo omogočila enostavna vključitev e-učenja v univerzitetne magistrske programe in drugo izobraževalno ponudbo ter spodbudila uporaba tečaja e-učenja po vsem svetu.

Rezultati dejavnosti projekta

- Stalno izvajanje, izpopolnitev in posodabljanje obstoječega tečaja e-učenja v okviru konzorcija, ki obravnava vse pomembne vidike neširjenja orožja in razoroževanja.
- Razširitev možnosti za prejemanje gradiv.
- Ozaveščanje učiteljev glede virov EU za izobraževanje o neširjenju orožja in razoroževanju ter pomoč pri njihovi uporabi.
- Ozaveščanje novinarjev in nižjih diplomatov glede virov EU za izobraževanje o neširjenju orožja in razoroževanju ter pomoč pri njihovi uporabi.
- Zagotavljanje podpore pri poučevanju o neširjenju orožja, nadzoru nad orožjem (izvozom orožja) in razoroževanju na univerzitetnih seminarjih.
- Zagotavljanje podpore za kombiniranje e-učenja in usposabljanja v razredu („mešano učenje“).
- Podrobnejše poznavanje politik EU na področju neširjenja orožja in razoroževanja po vsej Uniji in v tretjih državah.
- Zagotavljanje odprtega izobraževalnega vira, ki se stalno posodablja, vsem deležnikom, vključenim v raziskave in načrtovanje na področju neširjenja orožja.

2.5.2 „Klinika za poučevanje“ (vozlišče za učne vire) (nosilec: PRIF)

Namen in opis dejavnosti projekta

V okviru te dejavnosti se bodo nadaljevala prizadevanja za okrepitev izobraževanja v EU na področju neširjenja orožja, nadzora nad orožjem (izvozom orožja) in razoroževanja s povečanjem in diverzifikacijo baze znanja o teh vprašanjih v Evropi in po svetu ter podpiranjem naslednje generacije strokovnjakov in oblikovalcev politik. Do zdaj je bilo z obsežnim spletnim iskanjem odkritih 114 ustreznih tečajev, ki so se nedavno poučevali na univerzah v EU. Z zadevnimi predavatelji je bil navezan stik. V odgovor je bilo prejetih 43 učnih načrtov, od katerih jih je bilo za objavo odobrenih 21. Teh 21 je na voljo na spletnem mestu konzorcija.

Poleg tega sta bila predložena dva glavna učna načrta in kratki povzetki ključnih besedil. V okviru projekta bodo v peti fazi zbrani dodatni učni načrti na evropskih in severnoameriških univerzah, poudarek pa bo tudi na razširitvi iskanja na nezahodne države. Statistična analiza se bo nenehno izpopolnjevala in posodabljala. Predavateljem in učiteljem bo predloženo dodatno gradivo.

Rezultati dejavnosti projekta

- Širok nabor učnih načrtov razpoložljivih tečajev kot primerov in za navdih na spletnem mestu konzorcija.
- Statistična ocena obstoječih tečajev, na primer v zvezi s poučevanimi temami ali teoretičnimi pristopi, tudi v zvezi z enakostjo spolov, bo objavljena na spletnem mestu konzorcija in predstavljena na konferencah ali delavnicah.
- Posodobitev, v sodelovanju s profesorji, „glavnih učnih načrtov“ za učitelje, ki jih prvič uporabljajo.
- Kratki povzetki zelo ustrezne literature bodo objavljeni na spletnem mestu konzorcija.

2.5.3 Tečaj usposabljanja za ozaveščanje o širjenju orožja (nosilec: SIPRI)*Namen in opis dejavnosti projekta*

V okviru te dejavnosti bo organiziranih šest tečajev usposabljanja za ozaveščanje študentov naravoslovja, inženirstva in tehnoloških ved o tveganjih glede širjenja orožja in varnosti raziskav. Okrepljene bodo tudi povezave med družboslovnimi in naravoslovnimi vedami. V peti fazi bodo trije tečaji organizirani v fizični obliki v Stockholmu, trije pa bodo virtualni. S tem bo odpravljena pomembna vrzel, saj univerze zelo redko ponujajo take tečaje.

Rezultati dejavnosti projekta

- Okrepitev zmogljivosti nove generacije naravoslovcev in strokovnjakov z drugih zadevnih področij glede instrumentov in politik za neširjenje orožja.
- Prispevek k cilju politike Unije za neširjenje orožja s krepitvijo ozaveščenosti o tveganjih glede širjenja orožja in varnosti raziskav v strokah, v katerih so takšna tveganja pogosta in za katere je značilen velik tehnološki napredek, pa tudi o priložnostih za obravnavanje tveganj glede širjenja orožja v okviru tehnološkega razvoja.
- Kombinacija učenja na daljavo (e-učenje) in usposabljanja na kraju samem („mešano učenje“).

2.6 Spodbujanje vprašanj, povezanih z neširjenjem orožja in razoroževanjem, za mlade ženske in naslednjo generacijo

Projekt zajema naslednje dejavnosti:

2.6.1 Program pripravništva (nosilec: PRIF)*Namen in opis dejavnosti projekta*

V okviru dejavnosti se predvideva, da se največ 28 študentom ali strokovnjakov na začetku njihove poklicne poti zagotovi do trimesečno evropsko pripravništvo na področju neširjenja orožja in razoroževanja. Pripravništva bo vzpostavil in dokumentiral konzorcij, zajemala pa bodo udeležbo na dogodkih in delavnicah, branje in pisne izdelke ter vključevanje v projekte. Pripravništva lahko gostijo vse ustanove, ki so članice mreže. Kolikor je to mogoče, bodo pripravniki povabljeni na konference in seminarje, ki jih v času njihovega pripravništva organizira konzorcij.

Rezultati dejavnosti projekta

- Okrepitev zmogljivosti nove generacije akademikov in akterjev na področju politike in načrtovanja neširjenja orožja.
- Podrobnejše poznavanje politik Unije na področju neširjenja orožja in razoroževanja.
- Boljše razumevanje strategij, politik in pristopov Unije na področju neširjenja orožja v tretjih državah.
- Vzpostavitev mrež mladih akterjev in akademikov ter omogočanje sodelovanja v praksi.

2.6.2 **Pobuda za mlade ženske in naslednjo generacijo (nosilec: VCDNP)**

Namen in opis dejavnosti projekta

Zaradi splošnega neravnotežja z vidika starosti in spola med strokovnjaki in akterji na področju neširjenja orožja, nadzora nad orožjem (izvozom orožja) in razoroževanja je cilj pobude študentom na dodiplomski ravni, diplomantom in študentom na podiplomski ravni predstaviti vprašanja s področja neširjenja orožja, nadzora nad orožjem in razoroževanja ter povečati njihovo tozadevno ozaveščenost, obenem pa jih spodbuditi k sodelovanju pri dogodkih in delavnicah o ustreznih vprašanjih. V okviru pobude bodo v peti fazi organizirani obiski v fizični obliki in/ali virtualni obiski za ozaveščanje na univerzah v Evropi, da bi povečali prepoznavnost tega področja in priložnosti za mlade akademike. V okviru dejavnosti bodo organizirani tudi spletni seminarji o tematskih vprašanjih, ki bodo vedno vključevali informacije o poklicnih možnostih ali karierah za mlade.

Da bi povečali udeležbo žensk na tem področju, se bo v okviru projekta v peti fazi še naprej izvajal zelo uspešen program mentorstva, v katerem bo vsako leto 20 mladih žensk dobilo 20 mentorjev ali mentoric, ki bodo pomagali izboljšati mreženje med posamezniki in njihovo razumevanje področja ter nudili pomoč pri poklicnem svetovanju. Program mentorstva bodo spremljali strokovna srečanja ter delavnice za navezovanje stikov in pridobivanje spretnosti, pa tudi priložnosti za osebna srečanja.

Poleg tega bodo v peti fazi nekateri virtualni dogodki za krepitev spretnosti in zmogljivosti odprti za vse ravni poklicne poti, s čimer se bo občinstvo z naslednje generacije razširilo tudi na druga občinstva.

Rezultati dejavnosti projekta

- Večja raznolikost, vključenost in strokovno znanje na področju neširjenja orožja in razoroževanja ter močnejši in bolj raznolik nabor prihodnjih strokovnjakov za neširjenje orožja, nadzor nad orožjem (izvozom orožja) in razoroževanje.
- Boljše razumevanje področja in ustreznih politik EU pri naslednji generaciji.
- Večja ozaveščenost o priložnostih za mlade akademike in akterje, zlasti ženske, da se v večji meri vključijo na področje neširjenja orožja, nadzora nad orožjem in razoroževanja.
- Okrepljene mreže po eni strani med mladimi akademiki/akterji ter po drugi strani med akademiki/akterji in uveljavljenimi strokovnjaki.
- Boljše sodelovanje z mladimi akademiki in akterji, ki želijo izvedeti več o tem področju in se vključiti vanj.

2.7 **Obisk udeležencev programa ZN za strokovnjake na področju razoroževanja v Bruslju (nosilec: VCDNP)**

Namen in opis komponente projekta

V okviru projekta se za udeležence programa ZN za strokovnjake na področju razoroževanja predvideva dvo- ali tridnevni študijski obisk v Bruslju v Belgiji, da bi se bolje seznanili z EU, njenimi politikami, delovanjem in institucijami. Obisk bo načrtovan tako, da bo uvrščen v evropski del programa za strokovnjake. Cilj programa je zagotoviti celovit pregled glavnih institucij EU in njenih organov za oblikovanje politik, zlasti v zvezi z neširjenjem orožja in razoroževanjem, ter tematske predstavitve dela EU na tem področju, vključno s podpornimi programi za tretje države.

Rezultati komponente projekta

- Boljše poznavanje in večja prepoznavnost delovanja in institucij v EU ter njenih politik, pa tudi podpornih programov na področju neširjenja orožja in razoroževanja v tretjih državah.
- Večje strokovno znanje o zadevah, povezanih z orožjem za množično uničevanje ter osebnim in lahkim orožjem v partnerskih in tretjih državah.
- Okrepljeno sodelovanje z Uradom ZN za razorožitev in večji prispevek k izobraževalnim prizadevanjem v okviru programa ZN za strokovnjake na področju razoroževanja.

2.8 Ozaveščanje in komuniciranje (nosilec: FRS)

Komponenta projekta zajema naslednje dejavnosti:

2.8.1 Spletno mesto, platforma mreže in ozaveščanje (nosilec: FRS)

Namen in opis dejavnosti projekta

Ta dejavnost zagotavlja sredstva za spletno gostovanje, spletno oblikovanje, tehnično vzdrževanje in stalno posodabljanje spletnega mesta konzorcija (<https://www.nonproliferation.eu/>) in družbenih omrežij. Člani mreže bodo prek te digitalne platforme za sodelovanje bolj vključeni, in sicer z interakcijo na forumu, izmenjavo svojih virov in prek prihodnjih dogodkov, pa tudi z zagotavljanjem najnovejših informacij o svojih strokovnjakih in inštitutu. Spletno mesto, omrežna platforma in družbena omrežja naj bi zagotavljala tudi prepoznavnost EU. Peta faza bo posvečena usklajevanju različnih komunikacijskih platform mreže in dodatni krepitvi razširjanja omrežnih virov, publikacij in dejavnosti, da bi povečali prepoznavnost v političnih skupnostih in olajšali sodelovanje na področju raziskav. Poleg tega:

- Na različnih platformah se bodo še naprej promovirale publikacije, dogodki in zaposlitvene možnosti konzorcija in drugih članov mreže.
- Konference, ki jih organizira konzorcij, se bodo še naprej oglaševale in dokumentirale na spletnem mestu (referenčni dokumenti, dnevni redi, predstavitev, videoposnetki odprtih sej, kadar bo to ustrezno).
- V posebnem razdelku na spletnem mestu se bodo še naprej spodbujale priložnosti za izobraževanje v okviru konzorcija, vključno s tečajem e-učenja, učnimi viri, pobudo za mlade ženske in naslednjo generacijo, priložnosti za udeležbo v programu za strokovnjake in pripravništva.
- Upravljanje platforme, kjer si lahko možganski trusti za neširjenje orožja in razoroževanje stalno izmenjujejo neodvisna mnenja in analize o vprašanih širjenja orožja za množično uničevanje in konvencionalnega orožja, vključno z osebnim in lahkim orožjem.
- Redno glasilo bo še naprej vsebovalo razdelek, namenjen intervjujem, uvodnik, seznam publikacij, novice o najnovešem razvoju politike EU na področju neširjenja orožja in razoroževanja, seznam razpisov za zaposlitev in novice članov mreže.

2.8.2 Produkcija poddaje konzorcija (nosilec: IISS-Europe)

Namen in opis dejavnosti projekta

Ta dejavnost predvideva nadaljnje predvajanje poddaje konzorcija, ki se je začelo v četrti fazi in s katero naj bi obravnavali tematska vprašanja v pristojnosti konzorcija. Poddaja je niz, ki spodbuja razmišljanje in v katerem so obravnavana najbolj pereča vprašanja v zvezi z neširjenjem orožja, nadzorom nad orožjem (izvozom orožja) in razoroževanjem, vključno s temami, pomembnimi pri širjenju orožja za množično uničevanje in njegovih izstrelitvenih sistemov, pa tudi vpliv nastajajočih tehnologij. Vsaka epizoda vključuje poglobljene razprave z vodilnimi strokovnjaki in akterji. V peti fazi projekta bo v sklopu serije poddaj, ki jo bo gostil IISS-Europe, ustvarjenih največ 36 epizod.

Rezultati dejavnosti projekta

- Večja ozaveščenost in poznavanje v okviru institucij Unije, držav članic, civilne družbe in tretjih držav o nevarnostih, povezanih s konvencionalnim orožjem ter orožjem za množično uničevanje in njegovimi izstrelitvenimi sistemi, tako da bo mogoče te nevarnosti bolje predvideti.
- Večja ozaveščenost, poznavanje in razumevanje v civilni družbi, evropski mreži neodvisnih možganskih trustov za neširjenje orožja in vladah, kar zadeva vprašanja, povezana s politikami Evropske unije na področju neširjenja orožja, nadzora nad izvozom orožja in razoroževanja.
- Okrepitev strokovnega znanja o neširjenju orožja, nadzoru nad orožjem (izvozom orožja) in razoroževanju, zlasti v državah, v katerih to znanje ni zadostno, vključno s tretjimi državami, ob poudarku na podpori naslednji generaciji pri pridobivanju znanja s tega področja.